

Westeinde te Oud-Alblas

rapport 2715

Westeinde te Oud-Alblas (gemeente Graafstroom)

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

J.M. Blom

Colofon

ADC Rapport 2715

Westeinde te Oud-Alblas (gemeente Graafstroom)

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteur: J.M. Blom

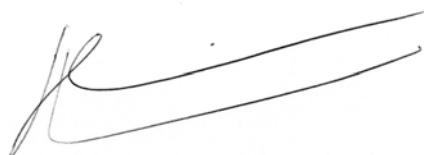
In opdracht van: Damsteegt B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 1 december 2011

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
J. Huizer

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Doelstelling en vraagstelling	7
2 Methodiek bureauonderzoek	7
3 Resultaten bureauonderzoek	8
3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik	8
3.2 Beschrijving huidig gebruik	8
3.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en ondergrondse bouwhistorische waarden	8
3.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden	9
3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)	10
4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	10
4.1 Kader	10
4.2 Methode	11
5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	11
5.1 Lithologische beschrijving	11
5.2 Interpretatie	11
6 Conclusies	12
7 Aanbeveling	12
Literatuur	13
Geraadpleegd kaartmateriaal	13
Geraadpleegde websites	13
Lijst van afbeeldingen en tabellen	13
 Bijlage 1 Boorgegevens	

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Zuid-Holland
Gemeente:	Graafstroom
Plaats:	Oud-Alblas
Toponiem:	Westeinde
Kadastrale gegevens:	Oud-Alblas sectie E nrs 17 en 18 ged.
Kaartblad:	38C
Oppervlakte plangebied	1200 m ²
Coördinaten:	107.021/430.125 (N); 107.042/430.099 (O); 107.026/430.071 (Z); 106.997/439.097 (W)
Bevoegde overheid:	gemeente Graafstroom
Deskundige namens de bevoegde overheid:	dhr. K. Benschop
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	4130223
ADC-projectcode:	45888
Periode van uitvoering:	maart/april 2011
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identifier.nl/?identifier=urn:nbn:nl:ui:13-et5-a88

Samenvatting

In opdracht van G.M. Damsteegt B.V. heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Westeinde in Oud-Alblas (gemeente Graafstroom). In het plangebied zal een woning worden gesloopt, waarna een nieuwe woning zal worden gebouwd. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een aanvraag van een bouwvergunning en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Op basis van het bureauonderzoek werden in het plangebied archeologische resten verwacht uit perioden vanaf de Vroege Middeleeuwen op of in de top van de oeverafzettingen van de Alblas stroomgordel. De vondstenlaag van deze resten bevindt zich naar verwachting niet dieper dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Mogelijk zijn in dieper liggende klei- en veenlagen nog oudere resten aanwezig. Vanwege de toenmalige lage landschappelijke ligging is het niet aannemelijk dat hier bewoning heeft plaatsgevonden.

Teneinde deze verwachting te toetsen werd in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Ook hieruit is gebleken dat in het plangebied twee potentiële archeologische niveaus aanwezig zijn. De top van het veen is niet veraard en derhalve niet bewoonbaar geweest. De top van de oeverafzettingen van de Alblas zijn recentelijk omgewerkt en er zijn geen aanwijzingen dat archeologische waarden in dit niveau aanwezig zijn.

ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	1500 - heden
Middeleeuwen:	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van G.M. Damsteegt B.V. heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Westeinde in Oud-Alblas (gemeente Graafstroom). In het plangebied zal een woning worden gesloopt, waarna een nieuwe woning zal worden gebouwd. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een aanvraag van een bouwvergunning en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PVA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01.¹

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?
- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 31 maart 2011 en het booronderzoek op 18 april 2011. Meegewerkt hebben: J.M. Blom (prospector) en J. Huizer (senior prospector).

2 Methodiek bureauonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;

¹ Het PVA is opgesteld door J.M. Blom, prospector op 31 maart 2011 en geaccordeerd door J. Huizer, senior prospector.

9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

3 Resultaten bureauonderzoek

3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied ligt aan het Westeinde ter hoogte van nummer 42 in Oud-Alblas, gemeente Graafstroom, en heeft een oppervlakte van 1200 m². De exacte locatie is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van ca. 200 meter rondom het plangebied.

In het plangebied is een nieuwe woning gepland, op een andere locatie dan de huidige. Deze zal worden onderkelderd. Er zal een gebied met een oppervlakte van 1200 m² worden bebouwd en heringericht.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

3.2 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied is momenteel deels bebouwd en deels in gebruik als grasland. In het zuidoosten van een plangebied is een woning gelegen. Direct ten noordwesten hiervan staat een vervallen schuur. Ten noorden hiervan staat aan de waterkant een kleine blokhut, waarnaast een zandstrandje is aangelegd.

3.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en ondergrondse bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Historische situatie
Kadastrale minuut uit 1811-32	schuur + erf in zuidoosten, rest hooiland
Bonnekaarten uit 1881, 1898, 1911 en 1922 ²	weiland
Topografische kaart uit 1958 ³	bebouwd
KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) ⁴	geen elementen

Van de plaatsnaam Oud-Alblas wordt melding gemaakt in 1200 als *Alblas*, in 1219 als *Alblaes* en in 1328 als *Oude-Alblaes*.

² Bureau Militaire Verkenningen 1881, 1898, 1911 en 1922.

³ Kadaster.

⁴ <http://www.kich.nl>

De plaatsnaam stamt af van het gelijknamige riviertje Alblas, een oude waternaam met onduidelijke betekenis. Er zijn in de huidige kern van Oud-Alblas vondsten gedaan, die duiden op bewoning in de 9^e en 10^e eeuw.⁵ Het plangebied ligt enkele honderden meters ten westen van de oude kern van Oud-Alblas.

Uit oude kaarten blijkt, dat het plangebied vanaf het begin van de 19^e eeuw tot ongeveer het midden van de 20^e eeuw in gebruik is geweest als hooi- en weiland. Aanvankelijk stond in het zuidoosten van het plangebied een schuurtje, maar dit is aan het eind van de 19^e eeuw verdwenen (zie afb. 3). Het huidige woonhuis is in het midden van de 20^e eeuw gebouwd.

3.4 Beschrijving van bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologie ⁶	Afzettingen van Tiel (komafzettingen) op een afwisseling van Hollandveen met Afzettingen van Gorkum (kom- en oeverafzettingen; rF2k) <u>Huidige nomenclatuur:</u> Formatie van Echteld (komafzettingen) op Formatie van Echteld met inschakelingen van de Formatie van Nieuwkoop (veen)
Geomorfologie ⁷	bebouwd
Bodemkunde ⁸	kalkarme tot kalkrijke poldervaaggronden, zoete getijdenafzetting (eMn45A/Mn 86C Gt IV)
Meandergordels ⁹	Alblas meandergordel (ca. 700-1250 AD)

Het plangebied is gelegen op de oeverwal van de waterloop de Alblas. Het ligt vlakbij de splitsing met de Nauwe Alblas, een soort bochtafsnijding van de natuurlijke Alblas. De Alblas is vermoedelijk ontstaan als een veenontwateringsgeul. Deze geul ontwaterde de voorloper van de latere Alblasserwaard, dat in de Vroege Middeleeuwen nog een uitgestrekt veengebied was en mondde uit in de Noord. Onder invloed van getijde-gestuurde stuwning in deze rivier ontwikkelde de Alblas zich tot een primariene kreek. Dit werd voor een belangrijk deel veroorzaakt door ontwatering van het veen, waardoor het oppervlak daalde en de zee meer invloed kreeg. De beginfase van de Alblas is niet exact gedateerd. De top van de beddingafzettingen van de Alblas liggen op circa 3,4 m á 3,6 m onder NAP. Dit is ter hoogte van het plangebied ca. 3 m onder maaiveld.¹⁰

Onder de oeverafzettingen van de Alblas zijn oudere rivierafzettingen (vermoedelijk komafzettingen) en veen aanwezig. Deze klei- en veenlagen waren als gevolg van voornamelijk natte en dus ongunstige omstandigheden weinig aantrekkelijk voor bewoning.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)	middelhoge indicatieve archeologische waarde
Archeologische verwachtingsadvieskaart gemeente Graafstroom (BAAC)	hoge verwachting (prehistorie tot Middeleeuwen) aan of nabij het oppervlak
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	Geen

⁵ Van Berkel en Samplonius 2006

⁶ Rijks Geologische Dienst 1992.

⁷ Alterra 2006.

⁸ Stichting voor Bodemkartering 1984.

⁹ Berendsen & Stouthamer 2001.

¹⁰ Berendsen & Stouthamer 2001; www.ahn.nl/viewer.

Bron	Omschrijving
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	21887: maalsteen -> Nieuwe tijd
	24945: aardewerk en ophoging -> Late Middeleeuwen
	24947: aardewerk en ophoging -> Late Middeleeuwen
	24949: aardewerk en mogelijk terpje -> Late Middeleeuwen
	35373: mogelijk terpje -> Late Middeleeuwen
	35375: mogelijk terpje -> Late Middeleeuwen
	35487: aardewerk en mogelijk terpje -> Nieuwe tijd
	408466: mogelijk terpje -> Late Middeleeuwen & Nieuwe tijd
vondstmeldingen ARCHISII	geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII	geen

De ligging van deze waarden is weergegeven in afb. en 5.

Rond het plangebied zijn diverse waarnemingen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd gedaan. De meest nabije is 50 meter ten zuiden van het plangebied gedaan. Het betreft een voormalig terrein van archeologische betekenis, waar een terpje uit de Late Middeleeuwen gelegen zou zijn. Vanwege het gebrek aan concrete aanwijzingen is het terrein niet langer gewaardeerd.¹¹

Ongeveer 100 meter ten oosten van het plangebied is bij niet-archeologische werkzaamheden een maalsteen aangetroffen.¹² Ruim 50 meter ten oosten van deze locatie is op een woonheuvel aardewerk uit de Late Middeleeuwen aangetroffen.¹³

Ongeveer 70 meter ten noordoosten van het plangebied zijn nabij elkaar twee waarnemingen gelegen. Het betreft twee terpen waar aardewerk uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd is gevonden.¹⁴ Bijna 100 meter ten oosten hiervan is eveneens een terrein gelegen waar mogelijk een terpje met bewoning vanaf de Late Middeleeuwen is gesitueerd.¹⁵

Bijna 200 meter ten westen van het plangebied bevindt zich eveneens een locatie waar een terpje uit de Late Middeleeuwen gelegen zou zijn.¹⁶

3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)

In het plangebied worden archeologische resten verwacht uit perioden vanaf de Vroege Middeleeuwen op of in de top van de oeverafzettingen van de Alblas stroomgordel. Het betreft mogelijk een nederzettingsterrein. De vondstenlaag van deze resten bevindt zich naar verwachting niet dieper dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Organische resten en bot zijn door de boven het hoogste grondwaterpeil heersende relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht geconserveerd. Andere type indicatoren (aardewerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd. De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe de omvang van de verwachte resten nader te specificeren. De waarden zijn ter plaatse van de huidige bebouwing vermoedelijk verstoord. In de onbebouwde delen kunnen deze nog wel zijn geconserveerd. Mogelijk zijn in dieper liggende klei- en veenlagen nog oudere resten aanwezig. Vanwege de toenmalige lage landschappelijke ligging is het niet aannemelijk dat in deze lagen bewoningsresten aanwezig zijn.

4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

4.1 Kader

De bij het Inventariserend Veldonderzoek toegepaste methoden zijn conform de KNA, versie 3.2 Landbodems, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het

¹¹ Waarneming 35375.

¹² Waarneming 21887:

¹³ Waarnemingen 24945 en 24947.

¹⁴ Waarnemingen 24949 en 35487.

¹⁵ Waarneming 408466.

¹⁶ Waarneming 35373.

inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak. De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05.

4.2 Methode

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd met als doel het bepalen van de bodemopbouw en eventuele bodemverstoringen. Dit is de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en, indien relevant, bodemkundige horizonten systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Er zijn vijf boringen verspreid over het plangebied uitgevoerd. Boring 3 is buiten het plangebied geplaatst teneinde een beeld te krijgen van de bodemopbouw hierbuiten. De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor en een 3 cm guts tot 200 cm onder het maaiveld. Eén boring is verdiept tot 400 cm – mv.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.¹⁷ De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de lokale topografie en ingemeten met behulp van een meetlint.

5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

5.1 Lithologische beschrijving

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 6. De boorgegevens worden gepresenteerd in bijlage 1.

Het diepste niveau dat is aangetroffen betreft mineraal tot zwak kleiig veen. Hierop is een dek aanwezig van overwegend zwak humeuze klei met plantenresten. In het noordwestelijke deel van het plangebied is dit tenminste 200 cm dik (boringen 3 en 4), elders varieert de dikte van 90 tot 160 cm. In het oostelijk deel ontbreekt de klei; hier is tot aan maaiveld veen aangetroffen (boring 1).

In de top van de bodem zijn sintel-, beton- en puinresten aangetroffen, evenals een grindbijmenging en zand. De diepte tot waar deze inclusies zijn aangetroffen varieert sterk, van 180 cm diepte in boring 1 tot slechts 40 cm –mv in boringen 2 en 3.

5.2 Interpretatie

Het veen dat is aangetroffen wordt gerekend tot het Hollandveen Laagpakket binnen de Nieuwkoop Formatie. De houtresten die in het veen zijn aangetroffen tonen aan dat het bosveen betreft. Het veen is derhalve gevormd in een moerasbos, een omgeving die niet geschikt was voor bewoning. De top van het veen is niet veraard, hetgeen aantoont dat dit niveau inderdaad niet bewoond is geweest.

Vanuit de Alblas is klei afgezet op het veen. De top van deze oeverafzettingen is omgewerkt, zoals blijkt uit de recente bijmengingen. Er zijn geen aanwijzingen dat er archeologische waarden in dit niveau aanwezig zijn.

¹⁷ Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

6 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?

Er is geen intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig. De top van het veen is niet bewoonbaar geweest en de top van oeverafzettingen van Alblas is recentelijk omgewerkt en derhalve niet meer intact.

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardestelling hiervan?

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied aanwezig. Er zijn twee potentiële archeologische niveaus aangetroffen. De top van het veen is niet veraard en derhalve niet bewoonbaar geweest. De top van de oeverafzettingen van de Alblas zijn recentelijk omgewerkt en er zijn geen aanwijzingen dat archeologische waarden in dit niveau aanwezig zijn. De overige vragen zoals gesteld in de inleiding komen derhalve te vervallen.

7 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Literatuur

- Alterra**, 2006: *Geomorfologische Kaart van Nederland, schaal 1:50.000*, Wageningen.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer**, 2001: *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*. Assen, Koninklijke Van Gorcum.
- Berkel, G. van & K. Samplonius**, 2007: *Nederlandse plaatsnamen, herkomst en historie*, Utrecht.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- Rijks Geologische Dienst**, 1992: *Geologische Kaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 38 West Gorinchem*, Haarlem.
- Stichting voor Bodemkartering**, 1984: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 38 West Gorinchem*, Wageningen.

Geraadpleegd kaartmateriaal

Bureau Militaire Verkenningen, 1881, 1898, 1911 en 1922: *Alblasserdam, blad 525, 1:25.000*.

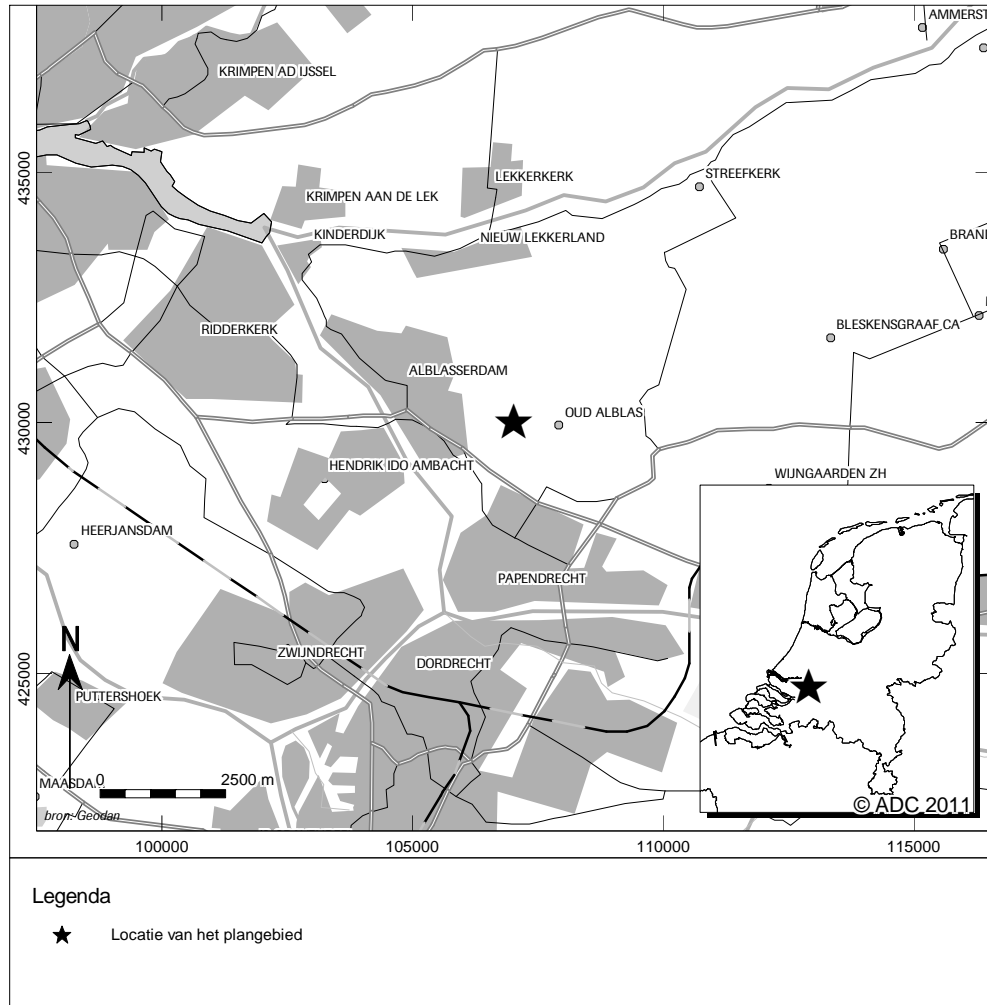
Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl>
<http://www.kich.nl>
<http://www.watwaswaar.nl>

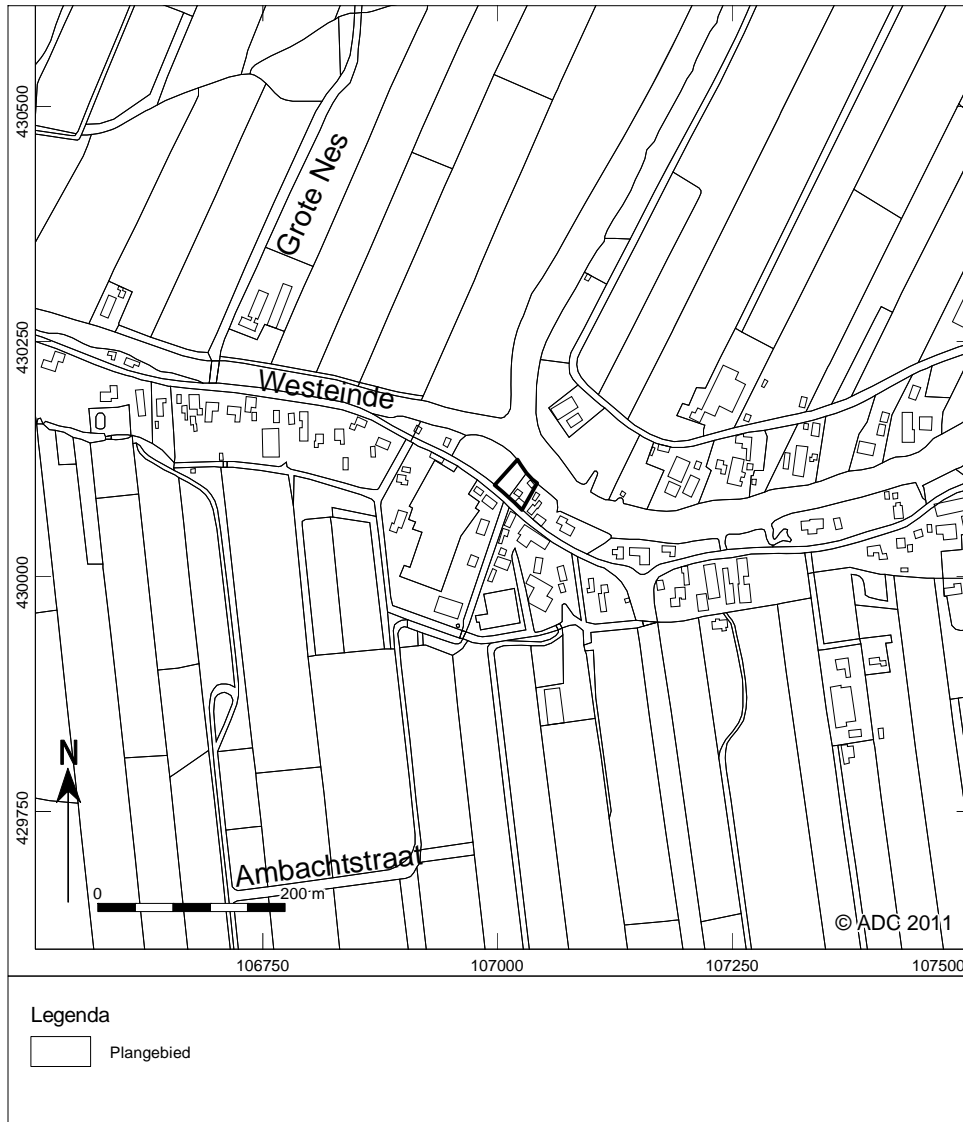
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
Afb. 3 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
Afb. 4 Het plangebied op de gemeentelijke beleidsadvieskaart
Afb. 5 Boorpuntenkaart

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

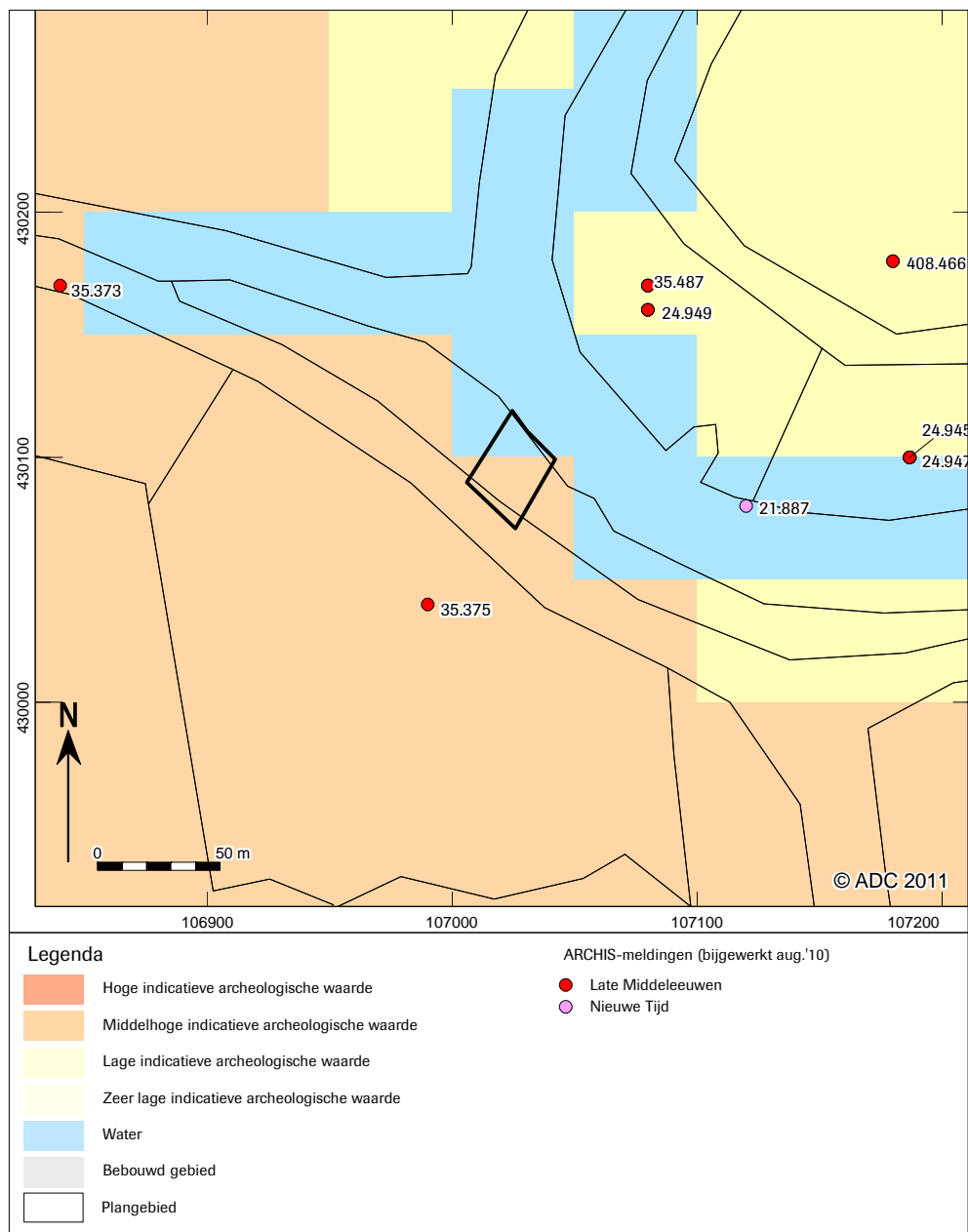
Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

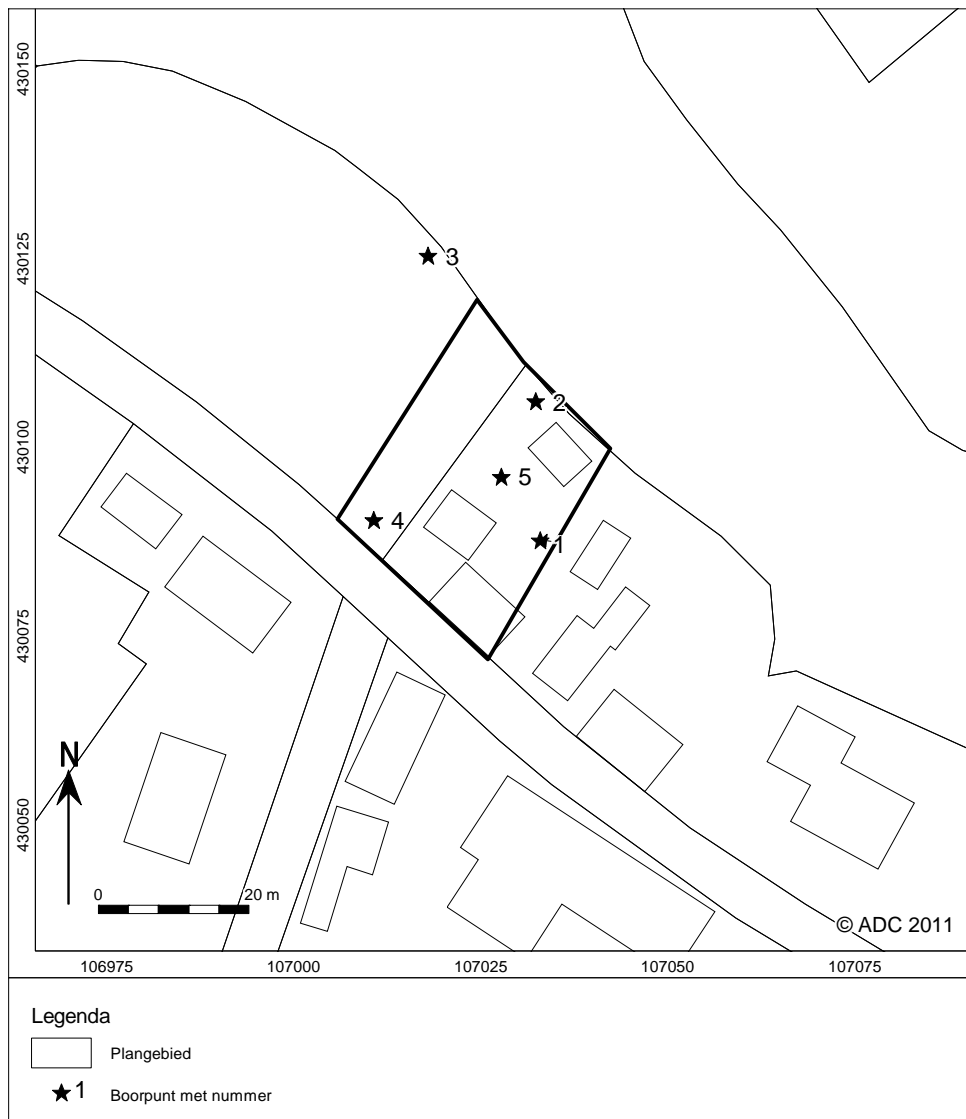
Afb. 3 Het plangebied op het minuutplan uit 1811-1832.

Afb. 4 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Afb. 5 Het plangebied op de gemeentelijke beleidsadvieskaart

Afb. 6 Boorpuntenkaart

Bijlage 1

nummer	bovengrens (cm onder mv)	ondergrens (cm onder mv)	grondsoort	bijmenging	zandmedian	kleur	kalkgehalte	antropogene bijmengingen	overlig
1	0 40 180	40 180 400	veen veen veen	zwak kleilig zwak kleilig mineraalarm		donker-bruin grijs bruin	kalkloos kalkloos kalkloos	spoor sintels	spoor schelpmateriaal bosveen
2	0 40 160	40 160 200	klei klei veen	zwak zandig; zwak grindig sterk siltig; zwak humeus zwak kleilig		donker-bruin-grijs bruin-grijs bruin	kalkrijk kalkloos kalkloos		spoor plantenresten bosveen
3	0 30 40	30 40 160	klei zand klei	matig zandig; zwak grindig zwak siltig sterk siltig; sterk humeus	matig grof	grijs donker-grijs grijs-bruin	kalkloos kalkrijk kalkloos		opgebrachte grond weinig plantenresten
4	0 120	120 200	klei klei	zwak zandig; zwak humeus matig siltig; zwak humeus		donker-bruin-grijs licht-bruin-grijs	kalkrijk kalkloos	weinig puinresten	bouwvoor; beton weinig plantenresten
5	0 90	90 200	klei veen	matig siltig; matig humeus; mineraalarm		donker-grijs-bruin bruin	kalkloos kalkloos	spoor sintels	bosveen